

Parlamentul
Republicii Moldova

VR nr. 37/03-14
29 Iulie. 2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

La proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (nr.257 din 17.07.2024)

În conformitate cu art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, în urma examinării proiectul de lege nr.257 din 17.07.2024 cu privire la modificarea unor acte normative, prezint următoarele amendamente:

1) Se completează cu ART nou cu următorul cuprins:

„**Art. II.** – La articolul 55 alineatul (6) din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 14-17, art. 42), cu modificările ulterioare, textul „180 de zile” se substituie cu textul «12 luni»”.

Articolele se renumerează în ordine cronologică.

2) Articolul I din proiectul de lege va avea următorul conținut:

„**Articolul I.**– Art.547 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

„Articolul 547 Arestarea persoanei în vederea extrădării

(1) După primirea cererii de extrădare, Procuratura Generală sau, după caz, Ministerul Justiției va lua neîntârziat măsuri, în condițiile prezentului cod, pentru arestarea preventivă a persoanei a cărei extrădare se cere. Termenul aflării persoanei sub arest preventiv nu poate depăși 12 luni din momentul reținerii și pînă la predarea părții solicitante.

(2) Arestul preventiv aplicat persoanei a cărei extrădare se cere poate

fi înlocuit cu o altă măsură preventivă de către instanța de judecată, la demersul procurorului sau din oficiu, ori de către procuror, în următoarele cazuri:

- a. starea de sănătate a persoanei nu-i permite aflarea în arest, confirmată în condițiile art. 195 alin. (31);
- b. persoana și familia sa își au domiciliul stabil în Republica Moldova și nu există temeiuri de a considera că aceasta se va eschiva de la procedura de extrădare.”

(3) În vederea asigurării evitării sustragerii de la procedura de extrădare, procuror sau, după caz, instanța de judecată poate aplica în privința persoanei a cărei extradare se cere măsurile prevăzute la art. 178 care se aplică în mod corespunzător.

(4) În caz de urgență, persoana a cărei extrădare se cere poate fi arestată înainte de primirea cererii de extrădare, în baza unui mandat de arestare, pe un termen de 18 zile, care poate fi prelungit până la 40 de zile, la demersul Procuraturii Generale în baza solicitării motivate a Ministerului Justiției sau a statului străin ori a instanței internaționale, după caz, dacă solicitarea conține date despre mandatul de arestare ori despre hotărârea definitivă adoptată în privința acestei persoane și asigurarea că cererea de extrădare va fi expedită ulterior. În solicitare se va arăta infracțiunea pentru care se va cere extrădarea, data și locul unde a fost comisă infracțiunea, precum și, în măsura posibilității, semnele caracteristice ale persoanei căutate. Solicitarea arestării poate fi făcută prin poștă, telegraf, telex, fax sau prin orice alt mijloc care lasă urmă scrisă. Autoritatea solicitantă va fi informată în cel mai scurt timp despre cursul dat solicitării sale.

(5) Persoana arestată în condițiile alin.(1) urmează să fie pusă în libertate dacă, în termen de 18 zile de la arestare, instanța care decide asupra admiterii arestării persoanei nu va primi cererea de extrădare și documentele respective. Acest termen poate fi prelungit la solicitarea statului străin sau a instanței internaționale, dar în nici un caz nu poate să depășească 40 de zile de la arestare. Cu toate acestea, punerea în libertate provizorie este oricând

posibilă, cu condiția că în privința persoanei solicitate pot fi luate alte măsuri în vederea evitării sustragerii ei de la urmărire.

(6) Decizia cu privire la admiterea extrădării trebuie să fie motivată și să conțină explicații referitor la modul și termenul de atac al hotărârii. Procurorul General, sau după caz, Ministerului Justiției, persoanei a cărei extrădare se cere și apărătorului acesteia li se expediază câte o copie de pe decizia respectivă.

(7) Punerea în libertate a persoanei arestate în condițiile prezentului articol nu împiedică o nouă arestare și extrădare dacă cererea de extrădare va fi primită ulterior.

(8) Aplicarea măsurilor preventive în privința persoanei a cărei extrădare se cere, prelungirea termenului și atacarea hotărârilor corespunzătoare se efectuează în condițiile prezentului cod.”

3) La Articolul 2, pct.2 din proiectul de lege va avea următorul conținut:

Articolul 64 se completează cu alineatul „(1¹),”

„(1¹) Prin derogare de la prevederile art. 55 alin. (1) și (2), interviuarea solicitantului de azil este efectuată cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 10 zile de la depunerea cererii sau începerea procedurii rapide. În cazul în care este necesară o cercetare suplimentară a informațiilor din țara de origine, precum și a altor circumstanțe pertinente referitoare la cererea de azil, termenul inițial de 10 zile poate fi prelungit suplimentar cu 10 de zile”.

4) La Articolul 2, pct.3 din proiectul de lege va avea următorul conținut:

„Articolul 65. Atacarea deciziei

(1) Prin derogare de la prevederile art. 209 din Codului administrativ, decizia de respingere a cererii de azil, care face obiectul procedurii rapide, poate fi atacată cu acțiune în contencios administrativ, fără procedură prealabilă, în termen de 5 zile lucrătoare de la data deciziei de respingere.

(2) Instanța de judecată soluționează cauza privind atacarea deciziei de respingere a cererii de azil, care face obiectul procedurii rapide, în termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării.

„(3) Prin derogare de la art. 226 din Codul administrativ, hotărârea în fond a instanței de judecată privind menținerea sau anularea deciziei de respingere a cererii de azil, care face obiectul procedurii rapide, se motivează în scris în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel depuse în termen sau în termen de 10 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărârii. Cererea de motivare a hotărârii se depune în termenul de decădere de 5 zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Dacă instanța de apel repune apelantul în termenul de apel, hotărârea în fond se motivează în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea încheierii de repunere în termen.”

(4) Prin derogare de la prevederile art.232 din Codul administrativ, hotărârea instanței de judecată privind menținerea sau anularea deciziei de respingere a cererii de azil, care face obiectul procedurii rapide, poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel, în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 5 zile lucrătoare de la data notificării hotărârii motivate.

„(5) Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 30 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la data pronunțării.”

(6) În cazul în care cererea de azil a fost respinsă în procedură rapidă printr-o decizie irevocabilă, străinul este obligat să plece de pe teritoriul Republicii Moldova în aceeași zi în care i s-a comunicat decizia, cu excepția cazurilor în care în privința persoanei este inițiată o procedură penală sau de extrădare.

(7) În cazul în care nu este atacată în termenul prevăzut la alin. (1), decizia Inspectoratului General pentru Migrație de respingere a cererii de azil, care face obiectul procedurii rapide, devine irevocabilă.

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Rosca Veronica
Igor Chiriac
Rogea Roman

Argumentare

Prezentul amendament vine să ajusteze prevederile proiectului de lege înregistrat cu nr.257 din 17 iulie 2024 **cu privire la modificarea unor acte normative** în baza avizului Guvernului Republicii Moldova.

1) În partea ce ține de intervențiile legislative la art. 547 din Codul de procedură penală nr. 122/2003, constatăm faptul că prin proiect se urmărește expunerea acestuia într-o redacție nouă. Astfel, din alin. (1) se extinde termenul maxim de ținere a persoanei în arest preventiv, în vederea extrădării, până la 12 luni. În acest sens, termenul respectiv, așa cum este menționat în nota de fundamentare, este în concordanță cu dispozițiile art. 25 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova.

Precizăm că, în conformitate cu art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune.

Respectiv, considerăm judicios de menționat prevederile art. 531 alin. (1) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, conform cărora raporturile cu țările străine sau cu curțile internaționale, cu organismele și agențiile de specialitate ale Uniunii Europene referitoare la asistența juridică în materie penală sunt reglementate de prezentul capitol și de prevederile Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

Pe cale de consecință, este necesară coroborarea prevederilor Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică în materie penală privind termenul maxim posibil de deținere a unei persoane în procedură de extrădare în stare de arest, la prevederile proiectului supus avizării, în condițiile în care dispozițiile art. 55 alin. (6), propoziția a doua, din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală prevede că durata totală a măsurii arestului provizoriu nu poate depăși 180 de zile.

2) La alin. (2) se instituie un termen suplimentar de 60 de zile de arest preventiv pentru asigurarea predării persoanei către statul solicitant, în cazul în care există o hotărâre de extrădare definitivă, adoptată în conformitate cu prevederile art. 544, 545 sau 548 alin. (1) din Codul de procedură penală nr. 122/2003 dar, nu este aplicată o măsură preventivă privativă de libertate.

În partea respectivă se impune examinarea suplimentară a propunerii instituirii unui termen pentru arestarea preventivă ce depășește 12 luni, prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr. 3/2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor

(3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală nr. 122/2003¹, în care Curtea Constituțională a statuat cert:

„70. [...] Statul trebuie să arate că există motive „relevante și suficiente” care să justifice continuarea privării de libertate (*Yağci și Sargin v. Turcia*, hotărâre din 8 iunie 1995, § 52). Obligația de a justifica reținerea, indiferent cât ar fi de scurtă, revine autorităților și trebuie făcută în mod accesibil și convingător (*Belchev v. Bulgaria*, hotărâre din 8 aprilie 2004, § 82).

89. [...] În egală măsură, este necesară identificarea tuturor aspectelor concrete privind riscul punerii în libertate a unei persoane aflate în stare de arest preventiv, fiind necesară examinarea modalităților alternative privării de libertate (*Calmanovici v. România*, hotărâre din 1 iulie 2008). Simpla referire la temeiurile de drept sau la pericolul abstract pe care îl poate presupune lăsarea în libertate nu este suficientă (*Degeratu v. România*, hotărâre din 6 iulie 2010).

100. [...] Curtea reține, cu titlu de principiu, că gravitatea faptei imputate prin ea însăși nu justifică aplicarea măsurii arestului preventiv.

104. De asemenea, Curtea observă că prevederile art. 25 alin. (2) din Constituție abilitază legiuitorul cu dreptul de a reglementa prin lege organică procedura reținerii sau arestării unei persoane. Totuși, această atribuție urmează a fi exercitată fără să excedeze cadrulul constituțional.

112. Curtea reține că, potrivit articolului 25 alin. (4) din Constituție, arestul poate fi prelungit, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

113. [...] Curtea relevă că începutul termenului arestului preventiv corespunde cu momentul reținerii persoanei și se termină în momentul emiterii încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau în momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond (*Solmaz v. Turcia*, §§ 23-24, *Kalashnikov v. Rusia*, §100, *Wemhoff v. Germania* § 9).

Curtea constată că, prin prevederile articolului 186 alin. (9) din Codul de procedură penală, legiuitorul a stabilit termenele arestării preventive fără a ține cont de prevederile exprese neechivoce ale articolului 25 alin. (4) din Constituție, care reglementează garanțiile constituționale necesare asigurării unui cadru adecvat protejării cetățeanului împotriva aplicării excesive a unei astfel de măsuri. De altfel,

norma constituțională nu permite stabilirea prin lege a unor derogări de la termenele constituționale pentru prelungirea duratei arestului în cazuri excepționale, nici având ca temei gravitatea infracțiunii. Or, cadrul normativ într-un domeniu atât de sensibil trebuie să se realizeze într-o manieră clară, previzibilă și lipsită de confuzie, astfel încât să fie îndepărtată, pe cât este posibil, eventualitatea arbitrarului sau a abuzului celor chemați să aplice dispozițiile legale.

116. În acest sens, Curtea subliniază că dispozițiile aplicabile cărora autoritățile le dau interpretări contradictorii, care se exclud reciproc, nu îndeplinesc cerința de „calitate a legii” impusă de Constituție și de Convenția Europeană (*Nasrulloev v. Rusia*, nr. 656/06, § 77, 11 octombrie 2007; *Ječius v. Lituania*, nr. 34578/97, §§ 53-59, 31 iulie 2000).

117. În condițiile alin. (4) al articolului 25 din Constituție, termenul de 12 luni, combinat cu alte garanții procesuale, reprezintă o garanție împotriva unor îngrădiri abuzive ale libertății individuale. Până la pronunțarea sentinței de condamnare, lipsirea de libertate a unei persoane se întemeiază doar pe o „bănuială rezonabilă” că persoana este vinovată. De aceea Constituția a stabilit o perioadă concretă pentru arestarea preventivă, după expirarea căreia persoana nu poate fi deținută în continuare.

118. Curtea nu poate accepta poziția Guvernului, potrivit căreia, în anumite situații, termenul maxim de 12 luni de ținere a persoanei în stare de arest ar putea fi prea mic pentru instrumentarea unor cauze. Curtea subliniază că gravitatea faptei sau complexitatea cauzei nu justifică aplicarea arestului preventiv. Or, măsura arestului preventiv poate fi aplicată doar atunci când suspiciunile săvârșirii unei infracțiuni sunt corelate cu cele patru temeiuri, care pot justifica aplicarea acestuia.

119. Curtea reține că Convenția Europeană nu obligă statele să fixeze durata maximă de aflare a persoanei în arest. Totuși, în cazul instituirii unor asemenea termene în legislația națională, acestea trebuie respectate. În același timp, nici Constituția, nici Convenția Europeană nu permit interpretarea extensivă a prevederilor constituționale referitoare la restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, acestea fiind de strictă interpretare. Astfel, orice interpretare a

restrângerilor admisibile aplicate drepturilor și libertăților fundamentale trebuie să se facă în favoarea persoanei.”

Pornind de la argumentele inserate în cuprinsul notei de fundamentare a proiectului de act normativ, prin prisma raționamentelor Curții Constituționale, se reține că alin. (2) al art. 547 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 este în contradicție cu art. 25 alin. (4) din Constituție, motiv pentru care se impune renunțarea la aceste reglementări.

De altfel, considerăm că propoziția a doua din cadrul normei de la alin. (1) al art. 547 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 ar trebui să cuprindă nu doar momentul inițial al aflării persoanei sub arest preventiv (*i.e.* momentul reținerii), ci și momentul final (*i.e.* momentul predării către partea solicitantă). Tocmai o asemenea formulă este consacrată în actualul text normativ înscris la alin. (1) art. 547 din Codul de procedură penală nr. 122/2003. În consecință, prin stipularea momentului final al termenului de aflare a persoanei sub arest preventiv (*i.e.* momentul predării persoanei către partea solicitantă), va dispărea problema de constituționalitate (sus-indicată).

În ceea ce privește reglementările de la alin. (3), menționăm că, prin Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului Contravențional), au fost operate modificări în Codul de procedură penală nr. 122/2003, prin care s-a instituit un mecanism de înlocuire sau de revocare a măsurii preventive sub formă de arestare preventivă în legătură cu îmbolnăvirea persoanei arestate de o boală gravă. Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 417/2024 a fost aprobat Regulamentul cu privire la procedura de examinare medicală a deținuților grav bolnavi pentru aplicarea liberării de la executarea pedepsei sau pentru înlocuirea, revocarea arestului preventiv, precum și Lista bolilor grave care împiedică aflarea persoanelor în detenție. Respectiv, pentru a oferi claritate și previzibilitate dispozițiilor alin. (3), în vederea alinierii procedurii de înlocuire și de revocare a măsurii preventive sub formă de arest, se propune următoarea redacție a alin. (3):

„(3) Arestul preventiv aplicat persoanei a cărei extrădare se cere poate fi înlocuit cu o altă măsură preventivă de către instanța de judecată, la demersul

procurorului sau din oficiu, ori de către procuror, în următoarele cazuri:

a. starea de sănătate a persoanei nu-i permite aflarea în arest, confirmată în condițiile art. 195 alin. (3¹);

b. persoana și familia sa își au domiciliul stabil în Republica Moldova și nu există temeieri de a considera că aceasta se va eschiva de la procedura de extrădare.”

Referitor la alin. (4), reținem că, potrivit inițiativei legislative, persoanei a cărei extrădare se cere, în privința căreia a fost aplicată o altă măsură preventivă decât arestul preventiv, în vederea evitării riscului părăsirii de către aceasta a teritoriului Republicii Moldova, i se va impune, de către instanța de judecată, predarea actelor de identitate organului de poliție sau procurorului. În acest context, subliniem că una dintre obligațiile impuse persoanei în privința căreia i s-a aplicat măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar, în conformitate cu art. 192 alin. (3) pct. 8) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, constă în predarea pașaportului judecătorului de instrucție sau instanței de judecată, ci nu organului de poliție sau procurorului. Respectiv, CtEDO a menționat că procedurile de control trebuie să respecte, printre altele, ca o ingerință a organelor executivului în drepturile persoanei să fie supusă unui control eficient, care trebuie să implice în mod normal, cel puțin în ultimă instanță, puterea judiciară, deoarece aceasta oferă cele mai bune garanții de independență, de imparțialitate și de procedură conformă cu legea (*Klass și alții v. Germania*, § 55). Acest raționament ar putea fi aplicat, *mutadis mutandis*, în cazul art. 2 din Protocolul nr. 4, având în vedere strânsa legătură dintre acest ultim articol și art. 8 din Convenție (*İletmiş v. Turcia*, § 50).

Așadar, pentru a se asigura o coerență a dispozițiilor de aplicare a măsurilor preventive, se impune oportunitatea examinării suplimentare a dispozițiilor alin. (4) din proiect prin prisma raționamentelor expuse, ținând cont de faptul că predarea pașaportului este o obligație adiacentă măsurii preventive sub forma liberării provizorii sub control judiciar, care, de fapt, presupune înmânarea pașaportului judecătorului de instrucție sau instanței de judecată.

Deși în alin. (5) din proiect se face o mențiune despre faptul că procurorul poate aplica, față de persoana a cărei extrădare se cere, în condițiile art. 178 din Codul de procedură penală nr. 122/2003, măsura preventivă sub forma

obligăției de a nu părăsi țara, totuși semnalăm asupra unei lipse de coerență între dispozițiile art. 178 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 cu dispozițiile din proiect. Or, măsura preventivă prin obligația de a nu părăsi țara poate fi aplicată și de către instanța de judecată, cum ar fi în contextul examinării cererii de prelungire a măsurii preventive a arestului sau, eventual, a expirării termenului de 12 luni a arestului preventiv.

În legătură cu alin. (6), reținem că acesta are o redacție similară cu cea a alin. (2) din dispozițiile actuale, cu intervenții care ar acoperi situația în care competența de înaintare a examinării cererii de extrădare îi revine Ministerului Justiției. Cu toate acestea, se constată omisiunea de reglementare a ipotezei prin care autoritatea solicitantă trebuie informată în cel mai scurt timp despre rezultatul cererii sale, în condițiile în care art. 16 §3 din Convenția europeană de extrădare, ratificată de către Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1183/1997³, reglementează expres:

„Articolul 16. Arestarea provizorie [...]

Cererea de arestare provizorie se va transmite autorităților competente ale părții solicitate fie pe cale diplomatică, fie direct prin poștă sau telegraf, fie prin Organizația Internațională de Poliție Criminală (Interpol), fie prin orice alt mijloc, lăsând o urmă scrisă sau încuviințată de partea solicitată. Autoritatea solicitantă va fi informată neîntârziat despre urmarea dată cererii sale. [...].”

De altfel, odată cu ratificarea Convenției europene de extrădare, Republica Moldova și-a luat anumite angajamente la nivel internațional, cu anumite rezerve și declarații. O rezervă la acest capitol, însă, nu se regăsește în Hotărârea Parlamentului nr. 1183/1997. Prin urmare, se impune o ajustare în acest sens a alin. (6) cu textul „Autoritatea solicitantă va fi informată în cel mai scurt timp despre cursul dat solicitării sale”.

În aceeași ordine de idei, reținem dispozițiile art. 16 §4 din Convenția europeană de extrădare, în conformitate cu care:

„4. Arestarea provizorie va putea înceta dacă, în termen de 18 zile de la arestare, partea solicitată nu a fost sesizată prin cererea de extrădare și documentele menționate la art. 12; ea nu va trebui, în niciun caz, să depășească 40 de zile de la

arestare. Totuși punerea în libertate provizorie este posibilă oricând, partea solicitată având însă de luat orice măsură pe care o va aprecia necesară spre a evita fuga persoanei reclamate.”

Această transpunere a dispozițiilor din Convenția europeană de extrădare se regăsește în actuala redacție a art. 547 alin. (3) din Codul de procedură penală nr. 122/2003. Respectiv, odată ce în Hotărârea Parlamentului nr. 1183/1997 de ratificare a Convenției europene de extrădare nu se regăsesc rezerve cu privire la dispozițiile art. 16 §4, se impune păstrarea actualei redacții de la art. 547 alin. (3) din Codul de procedură penală nr. 122/2003 în prezentul proiect. De altfel, dispoziții similare se regăsesc și în art. 56 alin. (6) din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică în materie penală.

Totodată subliniem că actuala structură a art. 547 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 prevede o logică a acțiunilor care urmează a fi întreprinse după recepționarea cererii de extrădare. Astfel că dispozițiile respective stabilesc modalitatea de arestare a persoanei în vederea extrădării [alin. (1)-(4)], după care etapa de finalizare a procedurii, care se încheie cu decizia de admitere a cererii de extrădare [alin. (5)], cu mențiunea că este posibilă o nouă arestare și extrădare dacă cererea de extrădare va fi recepționată ulterior [alin. (6)]. Cu toate acestea, intenția urmărită de legiuitor în actuala redacție a art. 547 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 este de a reglementa ca decizia de admitere a cererii de extrădare trebuie să fie motivată, iar acest act să fie adus la cunoștință Procurorului General, persoanei a cărei extrădare se solicită și apărătorului acestuia. De altfel, dispozițiile art. 547 alin. (5) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, în redacția actuală transpune dispozițiile 18 §1 și §2 din Convenția europeană de extrădare, care prevede expres: „Articolul 18. Predarea extrădatului

1. Partea solicitată va face cunoscută părții solicitante, pe calea prevăzută la paragraful 1 al art. 12, hotărârea sa asupra extrădării.

2. Orice respingere totală sau parțială va fi motivată. [...]”

Prin urmare, reținem că în prezentul proiect de act normativ nu se regăsește o astfel de reglementare, motiv pentru care se impune menținerea acestor reglementări, mai ales în condițiile în care prin Hotărârea Parlamentului nr.

1183/1997 de ratificare a Convenției europene de extrădare nu se regăsesc rezerve cu privire la dispozițiile art. 18 §1 și §2. Mai mult ca atât, o persoană arestată trebuie informată în detaliu cu privire la faptele penale de care este acuzată în mandatele de arestare și în cererile de extrădare anterioare [*Öcalan v. Turcia* (dec.), 2000].

3) Cu privire la propunerile de intervenție la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, remarcăm câteva aspecte. Cu referire la propunerea de completare a art. 64 cu alin. (1¹), sesizăm că aceasta consacră o normă juridică derogatorie de la regulile generale privind termenele de realizare a interviului pentru solicitantii de azil, consacrate de art. 55 alin. (1) și (2) din legea menționată. Cu toate acestea, urmează să se remarce faptul că art. 55 alin. (2) reglementează situațiile de excepție, prin care se constată că este necesară o cercetare suplimentară a informațiilor din țara de origine, precum și a altor circumstanțe pertinente referitoare la cererea de azil (fapt care servește drept temei pentru o prelungire a termenului inițial de examinare, prevăzut la alin. (1) al articolului respectiv).

Atragem atenția asupra faptului că situații practice în care ar apărea nevoia să se cerceteze suplimentar informațiile din țara de origine, precum și alte circumstanțe pertinente referitoare la cererea de azil ar putea apărea și în cazul persoanelor care sunt vizate de proceduri de extrădare, care însă, în contextul propunerilor din proiect, ar putea fi private de această posibilitate de examinare detaliată și multiaspectuală a cererii de azil, date fiind termenul restrâns pentru efectuarea interviului și lipsa unor posibilități legale de extindere a acestuia în vederea elucidării unor aspecte importante pentru desfășurarea interviului și examinarea cererii de azil.

În acest context, pentru asigurarea unui echilibru just între drepturile solicitantului și cerințele de celeritate a procedurilor de examinare a cererii de azil în cazul acestei categorii particulare de persoane, propunem examinarea oportunității de a revizui prevederile alin. (1¹) după cum urmează:

„(1¹) Prin derogare de la prevederile art. 55 alin. (1) și (2), interviuarea solicitantului de azil este efectuată cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 10 zile de la depunerea cererii sau începerea procedurii rapide. În cazul în care este necesară o cercetare suplimentară a informațiilor din țara de origine, precum și a altor circumstanțe pertinente referitoare la cererea de azil, termenul inițial de 10 zile

poate fi prelungit suplimentar cu 10 de zile”.

Cu referire la propunerea privind expunerea în redacție nouă a art. 65 din lege: 1) la alin. (1) urmează a fi efectuată referință expresă la prevederea din Codul administrativ de la care se consacră prevederea derogatorie, fiind vorba despre art. 209 din Codul administrativ, ce reglementează termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ, iar textul „pe calea contenciosului administrativ” urmează a fi substituit cu textul „cu acțiune în contencios administrativ”. Suplimentar, urmează a fi clarificat momentul de la care curge termenul de contestare, în sensul precizării „de la data comunicării deciziei de respingere; 2) la alin. (3), la fel, urmează a fi făcută referință expresă la prevederea din Codul administrativ de la care se consacră prevederea derogatorie, în speță fiind vorba despre art. 232 din Codul administrativ.

Art. 232 din Codul administrativ stabilește că:

„(1) Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.”

Ținând cont de aceste prevederi legale, opinăm că, fără o abordare expresă a situației acestora în cuprinsul proiectului de lege (în sensul consacrării unor derogări exprese de la acestea), mecanismul derogatoriu propus în proiect va fi unul incomplet, existând riscul ca el să ajungă într-un impas de aplicare. În acest sens, considerăm că se impune completarea art. 65 din proiect, după alin. (2), cu un alineat suplimentar (cu renumerotarea corespunzătoare): „(3) Prin derogare de la art. 226 din Codul administrativ, hotărârea în fond a instanței de judecată privind menținerea sau anularea deciziei de respingere a cererii de azil, care face obiectul procedurii rapide, se motivează în scris în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel depuse în termen sau în termen de 10 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărârii. Cererea de motivare a hotărârii se depune în termenul de decădere de 5 zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Dacă instanța de apel repune apelantul în termenul de apel, hotărârea în fond se motivează în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea încheierii de repunere în termen.” Actualul alin. (3) din proiect (alin. (4) după renumerotare) se va expune

în următoarea redacție: „(4) Prin derogare de la prevederile art. 232 din Codul administrativ, hotărârea instanței de judecată privind menținerea sau anularea deciziei de respingere a cererii de azil care face obiectul procedurii rapide, poate fi atacată cu apel în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării dispozitivului hotărâre referitor la prevederea de la alin. (4) din proiect, în contextul în care intenția generală a autorului proiectului este de a asigura impulsivitatea procedurilor de examinare a cererilor de azil depuse de persoane ce urmează a fi extrădate, precum și a contestațiilor împotriva deciziilor emise în aceste proceduri, recomandăm examinarea oportunității preluării modelului de reglementare existent la momentul actual cu referire la contestarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolabilitate (la art. 8 alin. (6) din Legea insolabilității nr. 149/2012). Specificul contestațiilor în cazurile respective constă în aceea că ele se examinează, de regulă, în baza materialelor anexate la dosar, iar citarea participanților la proces se realizează numai dacă instanța apreciază acest fapt ca fiind necesar. Așadar, în contextul scopului general al proiectului transmis spre avizare, considerăm că această soluție, existentă deja în cazul unor categorii de litigii, ar putea fi preluată și în speța vizată de proiect, evitându-se prin aceasta riscul unor prelungiri artificiale a duratei de examinare a procesului în faza de apel din cauza unor potențiale comportamente abuzive ale participanților. În acest sens, alin. (4) ar putea fi reformulat după cum urmează:

„(4) Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 30 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la data pronunțării.”;

cu referire la prevederea de la alin. (6), pentru a se asigura claritate normei respective, urmează ca în aceasta, după cuvintele „În cazul în care nu este atacată”, să e introducă textul „în termenul prevăzut la alin. (1)”